

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 4. juli 2024
Sagsnummer: 2024-314

./.. Til udvalgets orientering fremsendes hermed samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2024.

Jacob Jensen

/

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2024

---

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår 2025
-Præsentation fra formandskabet
KOM-dokument foreligger ikke
Side 2
2. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet
- Præsentation fra Kommissionen og udveksling af synspunkter
KOM-dokument foreligger ikke
Side 5
3. Levedygtige landdistrikter – generationsskifte og demografiske aspekter
- Udveksling af synspunkter
KOM-dokument foreligger ikke
Side 12

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 15. juli 2024

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår 2024

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

Resumé

Det ungarske formandskabs hovedprioriteter på fødevarer-, landbrugs- og fiskeriområdet forventes at være at styrke det europæiske fødevarer-system ved at øge fokus på økonomisk bæredygtighed, strategisk autonomi, krisehåndtering og administrative byrder. På planteområdet vil formandskabet bl.a. fortsætte forhandlingerne om nye genomteknikker. På veterinærområdet ventes formandskabet at prioritere forhandlingerne af forslaget om transport af dyr. På landbrugsområdet ventes fokus at være på regulering af markedet for landbrugsvarer og på den fælles landbrugspolitik efter 2027. På fødevarerområdet vil der bl.a. være fokus på fødevarer-mærkning og madspild. På fiskeriområdet vil formandskabets fokus være på efterårets kvoteforhandlinger og på akvakultur. Regeringen vil tage formandskabets arbejdsprogram til efterretning. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2024 med henblik på en præsentation.

Baggrund

Ungarn overtager den 1. juli 2024 formandskabet for Rådet. Ungarn indgår i trio-formandskab med Spanien (andet halvår 2023) og Belgien (første halvår 2024).

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2024 med henblik på en præsentation fra formandskabet.

Formål og indhold

Det ungarske formandskab ligger i starten af lovgivningscyklussen efter valget til Europa-Parlamentet i juni 2024. Formandskabet ventes derfor at være stærkt påvirket af valget af den nye Kommission, hvor der forventes afholdt kommissærhøringer i løbet af andet halvår 2024.

Formandskabets overordnede hovedprioriteter er bl.a. en ny europæisk pagt for konkurrenceevne, en meritbaseret udvidelsespolitik med særlig fokus på Vestbalkan, en fremtidig samhørighedspolitik der udligner udviklingsniveauet mellem EU's regioner og en fælles landbrugspolitik med fokus på landbrugernes indtjening og strategisk autonomi.

På fødevarer-, landbrugs- og fiskeriområdet står EU ifølge formandskabet over for et stigende antal udfordringer såsom ekstremt vejr, høje produktionsomkostninger, nye plante- og dyresygdomme, den geopolitiske situation, udfordrede globale forsyningskæder, stigende import fra tredjelande, restriktiv EU-regulering og administrative byrder. Formandskabets hovedprioriteter er derfor at styrke det europæiske fødevarer-system ved at øge fokus på bl.a. økonomisk bæredygtighed, strategisk autonomi, krisehåndtering og at mindske administrative byrder.

På fødevarerområdet vil det ungarske formandskab have fokus på at nedbringe madspild og vil afholde en international konference om madspild, hvor nationale initiativer og programmer vil blive præsenteret. På veterinærområdet vil formandskabet fokusere på forhandlingerne af forslaget om transport af dyr, som blev igangsat i foråret 2024. Derudover vil man påbegynde trilogforhandlinger om forslaget om hunde og kattes velfærd og sporbarhed, såfremt Europa-Parlamentet når at vedtage en holdning til forslaget. På planteområdet ventes formandskabet at fortsætte forhandlingerne om nye genomteknikker

i planteforædling. Dertil forventes formandskabet at fortsætte forhandlingerne om frø og skovfrø, hvor formandskabet vil arbejde for en generel indstilling på sidstnævnte.

På landbrugsområdet forventes der forhandlinger om kommende forslag, der har til formål at regulere markedet for landbrugsvarer med henblik på at styrke landbrugernes position i værdikæden. Dette afventer forslag fra Kommissionens side. Formandskabet forventes desuden at starte overordnede politisk drøftelser om den fælles landbrugspolitik efter 2027. I forhold til handel og landbrug vil formandskabet arbejde for, at der i højere grad stilles krav til, at produktionsstandarder i tredjelande er de samme som i EU. Der vil desuden blive afholdt en konference om bioøkonomi med særlig fokus på Østeuropa.

På fiskeriområdet forventes formandskabet at have fokus på udviklingen af en bæredygtig og konkurrencedygtig akvakultursektor. Derudover forventes fokus i høj grad at være på de årlige forhandlinger om fastsættelse af fiskerimuligheder. Det ungarske formandskab ventes desuden at genoptage sagen om ændring af de flerårige planer med det nyvalgte Europa-Parlament.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabets program har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser. Regeringen vil tage konkret stilling til de enkelte forslags konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri) og Den Nationale Komité for Landbrugsdyr.

Danmarks Naturfredningsforening noterer sig, at det ungarske formandskabs hovedprioriteter er at styrke det europæiske fødevarerensystem ved at øge fokus på økonomisk bæredygtighed, strategisk autonomi, krisehåndtering og administrative byrder. I en tid med alvorlige klimatiske-, miljømæssige- og biodiversitetskriser, finder Danmarks Naturfredningsforening det ærgerligt, at formandskabet ikke har et større fokus på håndtering af disse i landbrugssektoren. I forlængelse heraf, finder Danmarks Naturfredningsforening det uforståeligt, at indsatser for drivhusgasreduktioner fra landbrugssektoren samt klimatilpasning ikke fremhæves som vigtige elementer i håndteringen af de stigende antal udfordringer. Det bør sikres, at den grønne dagsorden bliver prioriteret højt, og at der skabes en fælles forståelse for, at formandskabets mål om at ”styrke det europæiske fødevarerensystem” ikke kan ske, hvis ikke der sikres en mindre klima- og miljøskadelig landbrugssektor samt udvikling af klimatilpasningsmuligheder for sektoren. Det er absolut nødvendigt for den langvarige sikring af en robust fødevarerproduktion. Ift. formandskabets fokus på administrative byrder fremhæver Danmarks Naturfredningsforening, at det er vigtigt, at potentielle saneringer i regler mm. sker uden at gå på kompromis med klima- og miljøeffekter, som det var tilfældet med f.eks. nedlæggelsen af brakkravet mv.

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) kan støtte formandskabets prioriteter om at styrke det europæiske fødevarerensystem ved at øge fokus på økonomisk bæredygtighed, strategisk autonomi, krisehåndtering samt at mindske administrative byrder. Europæisk fødevarerproduktion bør være et strategisk fokusområde for EU. Ikke kun for Rådet, men

også i Kommissionen. Formandskabets prioritering af emnet bør også afspejles i Kommissionens kommende arbejdsprogram, så rammevilkårene for bl.a. fiskerisektoren forbedres og afspejler de udfordringer, som sektoren står overfor. Fiskerisektoren har i årevis lidt under, at bæredygtighedsbegrebet har været snævert fortolket og alene ud fra en miljømæssig vinkel. Der har været alt for lidt fokus på de sociale og økonomiske sider af at drive fødevarereproduktion. I en stadig mere kompleks og usikker verden, bliver EU nødt til at genoverveje sin fødevarerepolitik, så også forsyningssikkerheden bliver et centralt omdrejningspunkt.

Det kræver, at man både nationalt og på EU-niveau skaber nogle rammer for fødevarerehvervet, så producenterne – i dette tilfælde fiskerisektoren – er i stand til at producere fødevarer på et socialt og økonomisk bæredygtigt grundlag. Det gælder ikke bare i forhold til fastsættelse af de årlige TAC'er og kvoter, men også i forhold til kapacitetsregler, tekniske regler, håndhævelse og kontrol. Det er uomtvisteligt, at EU skal medvirke til at sikre, at der er tillid til fødevarereproduktionen og at den sker på et forsvarligt og troværdigt grundlag. Men det må være muligt at finde løsninger, som også fiskerierehvervet kan leve med og med så få administrative byrder som muligt. Det er på tide, at bæredygtighedsbegrebet revideres og europæisk fødevarereproduktion løftes op på et højt strategisk niveau. DFPO og DPPO står til rådighed og deltager gerne i drøftelser om, hvordan formandskabets prioriteter kan realiseres på fiskeriområdet.

I forhold til de årlige forhandlinger om fastsættelse af fiskerimuligheder, er det beklageligt allerede nu at måtte konstatere, at der er lagt forhindringer i vejen, som kan have stor betydning for fiskerimulighederne i 2025. DFPO og DPPO konstaterer med bekymring, at forhandlingerne mellem EU og Grønland før sommeren blev afbrudt uden resultat og at parterne står langt fra hinanden. Fiskeriaftalen mellem EU og Grønland har traditionelt haft stor betydning for dansk fiskeri og spiller også en væsentlig rolle i aftalen mellem EU og Norge. Det er for EU's fiskeri vigtigt, at der forhandles en balanceret aftale for 2025 på plads med Norge, som sikrer EU's fiskere de nødvendige kvoter i norsk farvand, så man ikke risikerer at have for lidt kvotegrundlag og derfor må opgive fiskerimuligheder. I den sammenhæng er det vigtigt at undersøge alle muligheder for at ændringer i aftalen mellem EU og Grønland, så EU ikke kun i teorien, men også i praksis får mulighed for at tilkøbe overskudsmængder af især rejer, som ikke blot kan forøge værdien af EU's afgivne mængder i balancen, men også øge Danmarks rejekvote i grønlandsk farvand.

I forhold til selve forhandlingerne om fiskerimuligheder i Nordatlanten finder DFPO og DPPO, at tiden er kommet til, at man ser på fiskerisektoren, og dermed også de internationale relationer i en bredere sammenhæng. Verden har ændret sig siden tilblivelsen af den fælles fiskeripolitik i 1982, og med den geopolitiske situation, som især Nordeuropa befinder sig i, bør man måske se tingene i et større perspektiv, så fx balancen mellem EU og Norge ikke alene bliver et spørgsmål om udveksling af fiskerimuligheder, målt i torskeækvivalenter, men især et spørgsmål om at kunne sikre EU-fiskere mulighed for at medvirke til en stabil og økonomisk bæredygtig fødevarereproduktion til gavn for hele EU.

Slutteligt finder DFPO og DPPO, at det er glædeligt, at formandskabet forventes at genoptage sagen om ændring af de flerårige planer med Europa-Parlamentet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af formandskabsprogrammet til efterretning.

Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage formandskabets prioriteter til efterretning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. april 2024. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen orienterer generelt en gang i kvartalet om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet. Generelt vil regeringen arbejde for en mere robust handelspolitik, der skaber vækst og velstand, men samtidig understøtter europæisk forsyningsikkerhed. Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2024 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen orienterer generelt en gang i kvartalet om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2024 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Den russiske invasion af Ukraine medfører en række afledte konsekvenser og påvirker markedssituationen for landbrugsvarer på en række områder med prisudsving på fødevarer, foder, handelsgødning og energi. Polen og Ungarn har indført nationale importforbud for korn fra Ukraine, efter de særlige EU-regler om forbud mod salg af ukrainsk korn i Polen, Ungarn, Slovakiet, Bulgarien og Rumænien udløb den 15. september 2023. På grund af utilfredshed med importen fra Ukraine har der siden årsskiftet 2023/24 været blokade af grænseovergange mellem Ukraine og Polen, hvor polske lastbilchauffører og landbrugere demonstrerede. Blokaden er ophørt den 29. april 2024. I den seneste prognose fra Det Internationale Kornråd (IGC) af den 23. maj 2024 skønnes det, at Ukraines andel i produktionsåret 2024/25 kommer til at udgøre 7 pct. af den globale eksport af hvede og 13 pct. af den globale eksport af majs. Til sammenligning udgjorde Ukraines andel i produktionsåret 2020/21 9 pct. af den globale eksport af hvede og 13 pct. af den globale eksport af majs.

Det globale kornmarked er generelt inde i en stabil periode, hvilket bl.a. skal ses i lyset af en god høst i 2023, og at eksporten fra Ukraine er tilbage på et højt niveau trods Ruslands udtrædelse den 17. juli 2023 af aftalerne med FN, Tyrkiet og Ukraine om udskibning af korn fra tre ukrainske havne ved Sortehavet. EU's initiativ om alternative fragtruter ("solidaritetsbaner") samt etablering af den vestlige Sortehavskorridor bidrager fortsat til at fastholde eksporten af ukrainske landbrugsprodukter til EU og verdensmarkedet.

Ukraine har siden den 6. juni 2022 og foreløbig frem til den 5. juni 2025 fået midlertidig told- og kvotefri adgang for landbrugsprodukter til EU's marked. Ordningen omfatter midlertidig suspension af indgangsprisordningen for frugt og grøntsager samt ophævelse af alle toldkvoter og told på import af landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter fra Ukraine. Formålet er fortsat at bidrage til at afhjælpe de økonomiske og handelsmæssige udfordringer for ukrainsk økonomi, der er opstået som følge af Ruslands invasion. Som følge af kritik fra en række medlemsstater over ordningens utilsigtede negative konsekvenser for visse dele af europæisk landbrug indeholder forordningen udbyggede beskyttelsesforanstaltninger, hvis der opstår markedsforstyrrelser i EU eller i én eller flere medlemsstater.

Derudover er der for de mest sensitive landbrugsprodukter (fjerkræ, æg, sukker, havre, majs, gryn og honning) etableret en automatisk 'nødbremse', der sikrer genindførsel af told, hvis importen overstiger bestemte niveauer. Referenceperioden omfatter 2. halvår 2021 samt årene 2022 og 2023. Kommissionen har den 18. juni 2024 genindført toldkvoten for havre, da importen har nået det fastsatte niveau. Da toldkvoten ligeledes er opbrugt, vil importen af havre fra Ukraine ske på almindelige vilkår gældende for alle WTO-medlemmer. Tilsvarende forventes importen af æg og sukker fra Ukraine også snart at overstige det fastsatte niveau.

Rådet vedtog den 30. maj 2024 en markant forhøjelse af importtolden på kornprodukter fra Rusland og Belarus, som i dag har ingen eller meget lav told. Toldforhøjelserne trådte i kraft den 1. juli 2024. De pågældende produkter vil samtidig blive udelukket fra adgang til EU's toldkontingenter. Formålet er at begrænse importen af en række landbrugsvarer fra Rusland og Belarus og dermed forhindre dels mulig forstyrrelse af EU-markedet for korn, dels fortsatte indtægter til russisk økonomi. Belarus er inkluderet i forslaget pga. landets nære relationer til Rusland, som skaber risiko for russisk omgåelse via det belarusiske marked. Tiltaget skal ses i sammenhæng med EU's sanktioner mod Rusland og støtte til Ukraine efter den russiske invasion.

Eksport generelt

EU eksporterede i 2023 for ca. 228,6 mia. euro og importerede for ca. 158,6 mia. euro, hvilket gav EU et rekordhøjt handelsoverskud på landbrugsområdet på ca. 70,1 mia. euro (ca. 521,5 mia. kr.) i 2023.

EU's tre største eksportmarkeder i 2023 var fortsat UK, USA og Kina, som sammenlignet med 2022 udviklede sig med øget eksport til UK på 7 pct., mens eksporten til USA og Kina i 2022 faldt med henholdsvis 6 pct. og 8 pct. I 2023 var EU's tre største importmarkeder Brasilien, UK og Ukraine, dog faldt importen fra Brasilien med 15 pct. sammenlignet med 2022. Importen fra Ukraine faldt med 10 pct. sammenlignet med 2022, men var dog stadig 71 pct. højere end i 2021.

WTO-forhandlingerne

Verdenshandelsorganisationen (WTO) er i høj grad præget af manglende fremdrift i forhandlingssporet på landbrugsområdet, hvilket traditionelt har været og stadig er et af de mest komplicerede områder med meget fastlåste positioner og kun begrænset fleksibilitet hos medlemmerne. I forlængelse heraf er et udfordrende område spørgsmålet om udviklingslandenes handelsvilkår i WTO. Det seneste forsøg på fremdrift af landbrugsforhandlingerne blev fremlagt af Brasilien i april 2024 i form af et arbejdsrapport med fokus på kendte emner som markedsadgang og offentlig opkøb samt forslag til en tidslinje for igangsættelse af ændringerne. Brasilien har de seneste måneder arbejdet for, at der indgås kompromisser på baggrund af teksten til WTO's Generelle Råd den 22.-23. juli 2024. Der bliver dog allerede spændt ben for indsatsen fra en række delegationer, heriblandt Indien og den Afrikanske Gruppe. EU støtter Brasiliens proces med konsultationer i juli 2024 frem mod det Generelle Råd, idet man kan acceptere den fastsatte kurs for så vidt angår handelsforvridende støtte og markedsadgang.

Forhandlingerne om anden del af aftalen om miljøskadelige fiskerisubsidier fortsætter, efter det ikke lykkedes at nå til enighed under WTO's 13. ministerkonference i Abu Dhabi tidligere i 2024. Forhandlingerne bygger oven på den delaftale, der blev indgået i forbindelse med den 12. ministerkonference (MC12) i juni 2022. Efter mere end 20 års forhandlinger blev der således indgået en delaftale om miljøskadelige fiskerisubsidier, som i første omgang bl.a. omfatter subsidier relateret til illegalt fiskeri (IUU) og overfiskede bestande. De udestående emner vedrører subsidier, der bidrager til overfiskeri og overkapacitet.

Bilaterale handelsforhandlinger

Handelsaftalen mellem EU og New Zealand trådte i kraft den 1. maj 2024. Ud over en høj grad af gensidig handelsliberalisering sætter aftalen den hidtil mest ambitiøse standard for bæredygtig udvikling i EU's bilaterale handelsaftaler. Endvidere indgår et kapitel om bæredygtige fødevarer-systemer for første gang i EU's handelsaftaler. Det omfatter bl.a. øget samarbejde om dyrevelfærdsstandarder, initiativer om udfasning af antibiotika i den animalske produktion og samarbejde om reduktion af fødevareretab og madspild.

EU og UK indgik den 24. december 2020 en Handels- og Samarbejdsaftale. Selvom aftalen formelt trådte i kraft den 1. maj 2021, er der fortsat udfordringer i forhold til at afbøde negative konsekvenser af Brexit med blandt andet overgangsordninger. EU og UK indgik den 27. februar 2023 en politisk principaftale ("Windsor Framework") om implementering af Nordirlandsprotokollen. Aftalen dækker blandt andet over varehandel, herunder told og sundheds- og plantesundhedsstandarder (SPS), medicin samt moms og afgifter. Efter flere udskydelser startede udrulning af UK's grænsekontrolmodel den 31. januar 2024 med krav om sundhedscertifikater for animalske produkter, planter og planteprodukter, der er kategoriseret med middel risiko. Hidtil har UK stillet krav om eksportcertifikater på varer, som af UK er kategoriseret som højrisikoprodukter. Implementeringen af sundhedscertifikater er forløbet uden de store udfordringer. Dokumentkontrol og fysisk kontrol ved grænsen til UK blev indført den 30. april 2024.

EU og Mercosur-landene (Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay) opnåede den 28. juni 2019 enighed om handelsdelen af en bredere associeringsaftale. I 2023 mødtes Kommissionen og Mercosur for at drøfte et tillægsinstrumentet til selve handelsaftalen, der skal understrege bæredygtighedsforpligtelserne uden at genforhandle selve aftalen. Særligt skovrydning er i fokus. Forhåbningen er at færdiggøre aftalen i løbet af 2024.

EU og Mexico blev i starten af 2020 enige om de sidste udeståender i forhandlingerne om en modernisering af den eksisterende frihandelsaftale fra 2000. Med moderniseringen af aftalen sikres yderligere liberalisering af handelen med varer og tjenesteydelser samt reduktion af ikke-toldmæssige handelshindringer m.m. Aftalen indeholder et ambitiøst bæredygtighedskapitel med stærke og juridisk bindende forpligtelser ift. miljø- og klimabeskyttelse.

EU og Chile opnåede i december 2022 enighed om en modernisering af handelsdelen af den eksisterende associeringsaftale mellem parterne. Aftalen forbedrer markedsadgang for handel og investeringer og indeholder et bæredygtighedskapitel. EU har ratificeret aftalen, der nu afventer ratifikation i Chile.

Forhandlingerne med Australien blev igangsat i sommeren 2018, men er aktuelt sat på pause. På trods af, at parterne nåede langt i forhandlingerne, er der dog fortsat substantielle udeståender, især på landbrugsdelen.

EU indledte i 2016 forhandlinger med Indonesien om en frihandelsaftale, som potentielt også vil indebære fordele for landbrugssektoren i EU. Fra dansk side arbejdes sammen med ligesindede EU-lande for, at forhandlingerne bidrager til bæredygtig produktion af råvarer, især palmeolie.

Frihandelsforhandlinger med Thailand, der blev indledt i 2013, blev sat i bero efter militærkuppet i 2014, men genoptaget i 2023. Næste forhandlingsrunde er planlagt til november 2024.

Forhandlingerne med Indien om en frihandelsaftale blev besluttet genoptaget ved EU-Indien topmødet i maj 2021, og der har været afholdt otte forhandlingsrunder. En frihandelsaftale med Indien vil være af

stor strategisk, politisk og økonomisk betydning. Parallelt forhandles også med Indien en investeringsbeskyttelsesaftale og en aftale om geografiske oprindelsesbetegnelser (GI).

Kinesisk antidumping-undersøgelse af europæiske svinekød

De kinesiske myndigheder har den 17. juni 2024 igangsat en antidumping-undersøgelse af svinekød og biprodukter fra EU. Undersøgelsen omfatter konkrete eksportører i Spanien, Nederlandene, Danmark og Frankrig. Antidumping-undersøgelsen skal ses som en modreaktion fra Kina på EU's forventede toldforhøjelser på import af kinesiske elbiler. Som udgangspunkt skal undersøgelsen være færdiggjort inden for 12 måneder, men kan forlænges yderligere seks måneder. Det bemærkes, at de kinesiske myndigheder kan iværksætte midlertidige tiltag, herunder pålægge midlertidig udligningstold, inden for 60 dage efter indledning af undersøgelsen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres i forbindelse med drøftelsen, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende frihandelsaftaler.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Det vurderes, at åbningen af nye markeder og indgåelsen af nye handelsaftaler generelt vil have positive erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske effekter.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer støtter generelt EU's offensive handelspolitik, hvor der er fokus på indgåelse af frihandelsaftaler med strategisk vigtige markeder. Fokus på eksport er afgørende for at sikre vækst og beskæftigelse i Danmark og i Europa.

Landbrug & Fødevarer støtter den indgåede EU-aftale om forlængelse af midlertidige, ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger (ATM) for ukrainske varer eksporteret til EU, der udløber d. 5. juni 2025. Aftalen bidrager både til at afhjælpe de økonomiske og handelsmæssige udfordringer for ukrainsk økonomi, der er opstået som følge af Ruslands invasion, og samtidig beskytter den mod utilsigtede negative konsekvenser for visse dele af europæisk landbrug via de vedtagne beskyttelsesforanstaltninger og trigger-mekanismer for konkrete, sensitive sektorer. Det er derfor afgørende, at aftalen håndhæves, når importen overstiger de aftalte tærskelværdier. Ift. den forestående proces med at revidere den foreliggende associeringsaftale med Ukraine vil det på samme måde være afgørende at finde den rette balance mellem tildeling af gradvis, ukrainsk markedsadgang til det indre marked og at modgå risikoen for markedsforstyrrelser til EU's følsomme landbrugssektorer.

Fælles for den danske landbrugs- og fødevarerklunge er et ønske om fokus på, at den indgåede handelsaftale med UK i praksis kommer til at fungere så gnidningsfrit som muligt. Derfor er det fortsat vigtigt, at den praktiske implementering af aftalerne strømliner de administrative procedurer og dokumentationskrav ved handlen mellem parterne, så im- og eksporten faciliteres maksimalt, og at flaskehalse i samhandlen undgås. Dette gælder også indførelsen af den britiske grænsekontrolmodel og den seneste fysiske kontrol og dokumenttjek vedr. fødevarer, der blev introduceret den 30. april 2024.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at den igangsatte dialog med USA fastholdes og leder frem til fælles forståelse på handelspolitiske problemstillinger. Derfor bør det afsluttende arbejde under EU-US Trade & Technology Council følges op, og der bør bygges oven på de søsatte initiativer i de rette fora. Den fortsatte dialog må ske på grundlag af videnskabelige standarder af de forskellige reguleringstilgange i henholdsvis EU og USA. Herunder påpeges fra dansk fjerkræssektors side, at der i det fortsatte samarbejde generelt bør tages særligt hensyn til EU's forsigtighedsprincip og følsomme sektorer, hvor EU allerede har givet væsentlige importindrømmelser i WTO.

Landbrug & Fødevarer ser det desuden som vigtigt, at der bliver skabt markedsadgang, f.eks. i form af veterinære certifikater, til lande i Sydamerika, herunder de lande som EU har indgået frihandelsaftaler med (Chile, Peru, Colombia og de centralamerikanske lande). Det er dog vigtigt for de fælleseuropæiske certifikater, at de veterinære certifikater udarbejdes på baggrund af nuværende certifikaterfaringer og bl.a. giver mulighed for at source råvarer på tværs af EU. Landbrug & Fødevarer ser gerne, at der ved en eventuel revidering af aftalen med Peru og Colombia arbejdes for nul-told for fersk/kølet grisekød. For eksempel har USA nul-told til Colombia, hvilket sætter EU i en meget svær konkurrencemæssig situation.

Landbrug & Fødevarer støtter principielt set fri og fair handel med Mercosur, som EU har indgået en politisk aftale med. Eksempelvis har mejerisektoren offensive interesser på markedet og er tilfredse med de kvoter til Mercosur-landenes eksportører, der er givet på ost, smør og mælkepulver. Omvendt har okse- og fjerkrækødssektorerne mere defensive interesser, da der på EU-niveau er betalt en høj pris for aftalen, således at Mercosur får en eksportkvote for oksekød ind i EU på 99.000 tons slagtekropsækvivalens (ca. 76.000 tons produktvægt) og for fjerkræ en kvote på 180.000 tons slagtekropsækvivalens (129.000 tons produktvægt), der samtidig bliver toldfri. Denne tilbudte mængde omfattes desuden ikke af kvotodelingen i forbindelse med Brexit, hvorfor den alene tilfalder EU²⁷. Dette vurderes ikke at være holdbart for stabiliteten på EU's marked for okse- og fjerkrækød eller for den danske eller EU's samlede okse- og fjerkræsektor.

Det er centralt, at en implementering af aftalen med Mercosur sker i overensstemmelse med tidligere anvendte principper for kvotetildeling baseret på licenser og historisk samhandel, således at enkelte store kødeksporterende virksomheder fra Mercosur ikke kan sætte sig på meget væsentlige dele af markedet for import af kød til EU med negative konsekvenser for især SMV'ers mulighed for at agere på markedet. Det er desuden centralt, at Europa-Kommissionen sikrer en lige og fuldstændig implementering af aftalens bestemmelser, og at der i tilfælde af uoverensstemmelser om aftalens implementering i Mercosur følges op hurtigt blandt andet med brug af chief trade enforcement officer-funktionen i Europa-Kommissionen.

Ydermere finder Landbrug & Fødevarer det vigtigt, at arbejdet med frihandelsforhandlinger i Sydøstasien, både i forhold til ASEAN-blokken som helhed og de bilaterale forhandlinger med eksempelvis Filippinerne, fortsat prioriteres, da der her findes et stort yderligere potentiale for blandt andet dansk mejeriekspor.

I forhold til Australien-frihandelsforhandlinger, der senest er sat i bero, har særligt mejerisektoren offensive interesser, forudsat at indrømmelser fra EU's side afstedkommer indrømmelser fra australsk side. Desuden er det vigtigt at rådføre sig med branchen, hvis der gives væsentlige tilbud.

Landbrug & Fødevarer støtter de igangværende frihandelsforhandlinger med Indonesien. Landet har uafhængigt af forhandlingerne vedtaget en revideret halal-lovgivning, der træder i kraft i oktober 2024 og som stiller krav om, at varer der eksporteres til Indonesien skal være halalgodkendt af et akkrediteret

halalcertificeringsorgan i eksportlandet. Derudover skal sikres, at der på et udvalgt politikområde allerede eksisterer en samarbejdsaftale mellem det eksporterende land og Indonesien, som afsæt for anerkendelse af halaleksporten. L&F noterer, at dansk eksport opfylder begge betingelser. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at en kommende EU-Indonesien frihandelsaftale inkluderer et kapitel, der netop dækker kravet om en form for aftale om halal, og som derved kan erstatte de individuelle aftaler mellem Indonesien og de enkelte EU-medlemslande.

Desuden støtter Landbrug & Fødevarer generelt EU's forhandlinger med Indien om en frihandelsaftale, og der er interesse i at opnå markedsadgang for en række produkter inden for grise-, mejeri- og fjerkræproduktionen, mens især biprodukter fra oksekødsproduktion bør behandles som en sensitiv produktkategori. Desuden bør en eventuel aftale adressere eksisterende tekniske handelshindringer og sikre anerkendelse af regionaliseringsprincippet inden for visse produktionsgrene i fødevarerkløngen.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at øvrige handelsaftaler og -forhandlinger uden om EU – som f.eks. CPTPP, den indgåede USA-Japan-aftale, RCEP, britiske handelsforhandlinger med tredjelande og den bredere IPEF-aftale – lægger pres på EU for at indgå flere bilaterale handelsaftaler. I denne sammenhæng støtter Landbrug & Fødevarer en opsplitning af fremtidige handelsaftaler i en handelsrelateret del og en investeringsrelateret del, således at færdigforhandlede handelsaftaler sikres en hurtigere ratifikation og anvendelse.

Ift. den kinesiske antidumping-undersøgelse af den europæiske grisekødsproduktion finder Landbrug & Fødevarer, at det er uheldigt, at EU's handelstiltag vedrørende én sektor (el-biler) får afgørende, negativ indvirkning på en anden og helt uafhængig sektor. Det kinesiske marked er særdeles vigtig for den danske grisekødsbranche. Resultatet af EU's beskyttelse af sin egen elbil-sektor via anti-dumping-afgifter pålagt kinesiske elbil-producenter kan således let blive en kinesisk straffold på en vigtig del af EU's fødevarereksport til Kina. Det er derfor vigtigt, at der findes en diplomatisk forhandlet løsning på handelstvist, før parterne iværksætter mulige tiltag til skade for den indbyrdes handel.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) henstiller til, at dyrevelfærd indføjes som et kardinalpunkt i samtlige internationale handelsaftaler således, at EU (de enkelte medlemsstater) har frihed til at fravælge import af animalske produkter, der ikke mindst lever op til EU's egne regler for dyrevelfærd. DOSO mener, at internationale handelsaftaler skal modvirke handel med og i særdeleshed transport af levende dyr til fordel for handel med kroppe og forarbejdede produkter.

Global Aktion, Greenpeace, NOAH, Nyt Europa, Verdens Skove og World Animal Protection har følgende bemærkninger til handelsaftalen mellem EU og Mercosur-handelsblokken. Organisationerne finder det bekymrende, at aftalen er forhandlet så længe at dele af aftalen ikke længere er tidsvarende og derfor vil medføre en lang række negative konsekvenser. Særligt de dele, der skal beskytte klimaet, naturen og oprindelige folk. Organisationerne finder det konkret bekymrende, at man fra dansk side ikke har taget stilling til: En nærmere faglig vurdering af de klimapåvirkninger, som en aftale med Mercosur landene vil indebære, at der ikke er en faglig vurdering af aftalens påvirkning af biodiversiteten, herunder særligt afskovning af Amazonas, at der ikke er en faglig vurdering af hvordan aftalen vil påvirke de indfødte folks rettigheder og at der ikke er en vurdering af dansk landbrugs klimaansvar, med en forudset øget import af soja og ethanol.

Organisationerne har tidligere sendt et brev for at understrege de negative konsekvenser for natur, klima og mennesker, som aftalen vil have. Selvom der nu er en række krav til klima og arbejdstagerrettigheder i aftalen, er disse ikke juridisk bindende, men et tillæg til aftalen. Organisationerne understreger, at handel bør bruges som endnu en løftestang til at sikre klima, biodiversitet og mennesker – ikke det modsatte. Den nye lov om afskovning vil være med til at forhindre, at europæisk import er skyld i afskovning

og et vigtigt initiativ mod kraftigt at begrænse EU's globale skovrydningsaftryk samt bryde forbindelsen mellem vores forbrug og produktionsmetoder, der medfører skovrydning. Organisationerne mener dog, at det afhænger af hvordan loven implementeres. Selvom loven er en kæmpe sejr for klimaet og naturen, så mener organisationerne, at Kommissionen bruger loven som argument for, at Mercosur-aftalen kan vedtages. Det er ikke et holdbart argument, da loven i sig selv ikke kan ændre Mercosur-aftalens indlejrte negative konsekvenser. Herunder muligheden for en stigende import af produkter som oksekød, soja og ethanol. Ligeledes beskytter loven mod afskovning udelukkende skov og ikke andre økosystemer. Brasiliens nye præsident ønsker en politik, der skal være med til at skabe bedre forhold for oprindelige folk og naturen i Brasilien. Organisationerne mener ikke, at Mercosur-aftalen står til at kunne understøtte disse mål, men vil nærmere skabe yderligere incitament for skovrydning samt skævvride magtforholdet mellem EU. Grundlæggende mener organisationerne ikke, at handelsaftalen mellem EU og Mercosur passer ind i den nuværende og grønne kurs fra EU. Derfor opfordrer organisationerne regeringen til ikke at ratificere EU-Mercosur-aftalen i dens nuværende form. En handelsaftale med så negative konsekvenser for klima, natur og mennesker, passer ikke til den tid, vi lever i.

Dyrenes Beskyttelse støtter EU's handelspolitiske ønske om gensidigt, lukrative handelsaftaler på globalt niveau. Det er særligt med den begrundelse, at man undgår et dyrevelfærdsmæssigt "race to the bottom", hvor lav dyrevelfærdsmæssig standard bliver økonomisk og konkurrencemæssigt attraktivt for producenter uden for EU. Dyrenes beskyttelse henstiller til, at EU i samtlige handelsaftaler stiller krav om, at animalske produkter eller produkter, der på anden vis involverer eller har betydning for dyr, underlægges de samme krav til dyrevelfærd, som er gældende for produkter produceret i EU. Dyrenes Beskyttelse henstiller desuden til gennemsigtighed i forhold til dyrevelfærdsmæssige konsekvenser af handelsaftaler mellem EU og tredjelande, herunder indirekte konsekvenser for biodiversiteten i oprindelseslandet. Dyrenes Beskyttelse anerkender konsekvenserne af den russiske invasion af Ukraine og deraf de midlertidige handelsliberaliseringer af ukrainske varer. Dyrenes Beskyttelse opfordrer dog til, at også Ukraine underlægges krav om dyrevelfærd matchende niveauet for EU-lande snarest muligt. Dyrenes Beskyttelse henstiller til, at import og eksport og deraf følgende transport af levende dyr i videst muligt omfang erstattes af handel med og transport af slagtede dyr og forarbejdede animalske produkter. Dette med henblik på at undgå eller begrænse dyrs potentielle lidelser og ubehag forbundet med lange transporter.

Dansk Korn og Foder (DAKOFO) er generelt tilhænger af en EU-handelspolitik med fokus på indgåelse af frihandelsaftaler. Omkring de meget vanskelige handels- og logistikforhold vedrørende Ukraines eksport af korn- og proteinråvarer har DAKOFO's medlemsvirksomheder og de EU- brancheorganisationer, som DAKOFO er medlemmer af, stærk fokus på at støtte bestræbelserne på at udbygge de alternative transportruter gennem EU som nødvendig erstatning for de helt eller delvis umulige transporter gennem Sortehavet. Det foretrækkes meget stærkt, at EU sikrer løsninger, så der ikke opstår forskellige nationale restriktioner i logistik- og handelsregler i de Central- og Østeuropæiske nabolande til Ukraine. DAKOFO foretrækker således, at EU følger markedsudviklingen tæt – og at eventuelt nødvendige forholdsregler tages på et samlet, fælles EU-grundlag.

I forhold til drøftelser om tillægsinstrumentet til selve handelsaftalen, hvor bæredygtighedselementerne bl.a. skovrydning er understreget, ønsker DAKOFO at fremhæve betydningen af, at der i lyset af EU's nye EUDR lovgivning indgås aftaler med Mercosur-landene, der kan skabe grundlag for et konstruktivt samarbejde om opfyldelse af intentionerne i den nye EU-lovgivning. En tæt dialog med de sydamerikanske eksportører og myndighederne i landene vil på en række områder være ret afgørende for bidrag til positive resultater i tilknytning til EUDR-målene.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred enighed i Rådet om vigtigheden af en ambitiøs EU-frihandelsdagsorden, ikke

mindst som led i genopretning efter COVID-19. En del medlemsstater har samtidig fokus på de mulige negative konsekvenser for sensitive europæiske sektorer som følge af en øget global samhandel med fødevarer. For så vidt angår WTO er der fuld opbakning fra medlemsstaterne til Kommissionens aktive indsats for at fremme og reformere det multilaterale handelssystem.

Regeringens generelle holdning

Generelt vil regeringen arbejde for en mere robust handelspolitik, der skaber vækst og velstand, men samtidig understøtter europæisk forsyningssikkerhed og sikrer EU's rolle i morgendagens teknologier – uden at EU lukker sig om sig selv.

I forhold til handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet vil man fra regeringens side tage Kommissionens orientering til efterretning, idet omfattende, ambitiøse og bæredygtige handelsaftaler generelt, herunder på landbrugsområdet, er i Danmarks interesse som et vigtigt skridt på vejen til at opnå forbedret adgang til en række store markeder med deraf følgende forøgede eksportmuligheder og vækst i Danmark. Endvidere kommer handelsliberalisering generelt, herunder på landbrugsområdet, danske forbrugere til gode i form af lavere priser og større udvalg af varer og tjenesteydelser. Regeringen bakker stærkt op om det multilaterale handelssystem med WTO i centrum.

Regeringen arbejder endvidere for stabile, sikre og bæredygtige globale fødevareforsyningskæder for at modgå konsekvenserne af den russiske invasion af Ukraine. Regeringen støtter endvidere indsatsen for at sikre alternative fragtruter for eksport af korn fra Ukraine til verdensmarkedet.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 26. april 2024 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29. april 2024, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. april 2024.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

---

3. Levedygtige landdistrikter – generationsskifte og demografiske aspekter KOM-dokument foreligger ikke

---

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet vil lægge op til en drøftelse om levedygtige landdistrikter, herunder generationsskifte og demografiske aspekter. Drøftelsen forventes at tage udgangspunkt i Rådets konklusioner om den langsigtede vision for EU's landdistrikter. Regeringen ser frem til en drøftelse af levedygtige landdistrikter i EU, herunder i forhold til mulighederne for EU's landdistrikter, generationsskiftet i landbruget og potentialet for vækst og udvikling i forbindelse med den grønne omstilling. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Formandskabet vil lægge op til en drøftelse om levedygtige landdistrikter, herunder generationsskifte og demografiske aspekter. Udgangspunktet forventes at være rådskonklusionerne om den langsigtede vision for EU's landdistrikter, som Rådet vedtog den 20. november 2023.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Rådskonklusionerne om den langsigtede vision for EU's landdistrikter tog udgangspunkt i Kommissionens meddelelse KOM (2021) 0435 af 30. juni 2021 om "En langsigtet vision for EU's landdistrikter – Hen mod stærke, forbundne, modstandsdygtige og fremgangsrige landdistrikter i 2040. Formålet med Kommissionens meddelelse var at forbedre rammerne for udviklingen af landdistrikterne med henblik på at reducere de vedvarende sociale og økonomiske forskelle mellem landdistrikterne og de øvrige områder i medlemsstaterne. Landdistrikterne skal blive stærkere, bedre forbundet, mere modstandsdygtige og dermed fremgangsrige. Kommissionen vurderede, at landdistrikterne styrkes ved at gøre dem til hjemsted for dynamiske lokalsamfund, hvor både interessenter, men også enkeltpersoner, bidrager til politikudformningen. Beskæftigelse samt adgang til basale offentlige og private serviceydelser er uomgængelige forudsætninger for at fastholde landdistrikterne som attraktive områder at bosætte sig i.

Kommissionens langsigtede vision omfatter også en EU-handlingsplan for landdistrikterne med 30 foranstaltninger, der skal gennemføres af Kommissionen på en række områder.

I april 2024 fremlagde Kommissionen en rapport KOM (2024) 0450 om "Den langsigtede vision for EU's landdistrikter – de vigtigste resultater og vejen frem". I rapporten gør Kommissionen status over, hvilke foranstaltninger i handlingsplanen der er gennemført. Rapporten indeholder desuden overvejelser om, hvordan støtten til og finansieringen af tiltag i landdistrikterne kan øges, og om den videre vej fremad på baggrund af gennemførelsen af EU's handlingsplan for landdistrikterne. Det fremgår af rapporten, at alle 30 foranstaltninger i handlingsplanen er sat i værk, og heraf er de ni gennemført.

Danmarks strategiske plan under den fælles landbrugspolitik for 2023-27, der beskriver den danske gennemførelse af den fælles landbrugspolitik, indeholder en række støtteordninger, der understøtter udviklingen af landdistrikterne i Danmark. Det gælder f.eks. støtte til etablering af grøn bioraffinering og støtte til investeringer i miljø- og klimateknologi, der bidrager til den grønne omstilling af landbruget og til at reducere miljø- og klimapåvirkningen fra jordbrugsproduktionen, men også til teknologiudvikling og etablering af grønne arbejdspladser i landdistrikterne. Desuden bidrager ordningen med etableringsstøtte til unge landbrugere og gartnere til at fremme generationsskiftet i landbruget og gartneriet og bidrager dermed til bosætning samt arbejdspladser i landdistrikterne. Der er afsat 964 mio. kr. i perioden 2023-27 til ordningen. Endvidere bidrager ø-støtteordningen, hvor formålet er at støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtig landbrugsproduktion på en række ikke-brofaste øer, til at sikre en rentabel drift på øerne og understøtter dermed opretholdelsen af levevilkår og produktion. Der er afsat 100 mio. kr. i perioden 2023-27 til ordningen.

LEADER¹-indsatsen, der er omfattet af den danske strategiske plan under den fælles landbrugspolitik, understøtter ligeledes udviklingen af landdistrikterne. Der er med Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af oktober 2021 indgået en politisk aftale om at understøtte iværksættere, små virksomheder og foreninger til at skabe jobs i landdistrikterne og styrke bosætning og forbedring af rammevilkårene. Der er i perioden 2022-30 afsat 837 mio. kr. til indsatsen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres i forbindelse med drøftelsen.

---

¹ LEADER: Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale (Forbindelse mellem udviklingstiltag for landdistrikternes økonomi).

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for gældende dansk ret i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Drøftelsen på rådsmødet har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer byder det ungarske formandskabs oplæg om en drøftelse af levedygtige landdistrikter velkommen. Der er gennem de senere år set en centralisering mod byerne. Dette har medført, at flere landdistrikter gradvist affolkes og at ellers stærke lokalsamfund svækkes. Landbruget samt dets følgeerhverv spiller en helt central rolle, når det kommer til at afhjælpe denne tendens. Således er landmænd og fødevarerklngen med til at skabe både arbejdspladser og økonomisk aktivitet i landdistrikterne.

Ligesom alle andre dele af samfundet er landbrugs- og fødevarerhvervet i gang med en grøn omstilling. Denne udvikling kan ligeledes være med til at skabe fornyet liv i landdistrikterne, da landbrugs- og fødevarerhvervet i fremtiden vil have behov for at kunne tiltrække ny og langt mere specialiseret arbejdskraft. For at accelerere denne udvikling er der behov for at understøtte forskning og innovation på området. Det er samtidig vigtigt, at landmændene og andre centrale aktører i lokalområderne bliver inddraget i denne proces.

Den grønne omstilling bør ligeledes understøttes gennem kendte virkemidler som den fælles landbrugs politik, hvor særligt landdistriktsstøtten vil gøre sig gældende. Således er det vigtigt, at der fra politisk side bliver prioriteret de fornødne ressourcer, der dels skal sikre en grøn omstilling af erhvervet og samtidig understøtte en udvikling af de europæiske landdistrikter. Det er dog vigtigt i denne sammenhæng at pointere, at landbrugsbudgettet er begrænset, hvorfor der er brug for en skarp prioritering af midlerne. Der er på den baggrund brug for en central erkendelse af, at der er behov for yderligere finansiering, hvis landbrugspolitikken i stadigt større omfang skal sikre livet på landet. I den forbindelse bør der være øget fokus på muligheden for at styrke indsatsen gennem en øget dansk medfinansiering af landdistriktsstøtten (søjle 2).

Endeligt er der behov for at kunne tiltrække yngre kræfter, hvis landbrugs- og fødevarerhvervet skal være med til at sikre udviklingen af landdistrikterne. I dag står op mod en tredjedel af alle heltidsbedrifter overfor at skulle gennemgå generationsskifte inden 2030. Samtidig bliver de europæiske landmænd kun ældre. Denne tendens bør ligeledes afhjælpes ved hjælp af effektive og tidssvarende støtteordninger, der kan sikre den kapital, der skal til, når man står overfor at skulle etablere sig inden for erhvervet.

Danmarks Naturfredningsforening mener, at grønne omlægningsmuligheder og klimatilpasningsmuligheder for landbrugere bør fremhæves som vigtige elementer i at sikre modstandsdygtige og fremgangsrigte landdistrikter i 2040 jf. en langsigtet vision for EU's landdistrikter. Man bør fremhæve den nyop-

rettede ekstensiveringsordningen, som et vigtigt værktøj til både udledningsreduktioner, klimatilpasning og øget naturværdi. Desuden bør man arbejde for, at generationsskifter skal samtænkes med nye mere klima- og miljøvenlige produktionsformer. Man bør derfor arbejde hen imod, at der skal efterleves en række grønne krav for at kunne modtage støtte øremærket til unge landbrugere.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater forventes at fremhæve vigtigheden af såvel landdistriktsstøtten som den direkte støtte under den fælles landbrugspolitik for at bevare landbrugsaktivitet i hele EU og for at understøtte fortsat udvikling og bosætning i landdistrikterne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen ser frem til en drøftelse af levedygtige landdistrikter i EU, herunder i forhold til mulighederne for EU's landdistrikter, generationsskiftet i landbruget og potentialet for vækst og udvikling i forbindelse med den grønne omstilling. Som det fremgår af regeringsgrundlaget, ønsker regeringen et Danmark i geografisk balance. Regeringen vil modvirke centralisering og fastholde, at det har værdi i sig selv, at der i alle dele af landet er velfærdsinstitutioner, et levende erhvervsliv og arbejdspladser. Regeringen finder det væsentligt, at den fælles landbrugspolitik kan understøtte landdistrikterne og deres udvikling i forhold til at skabe vækst og arbejdspladser, herunder grønne arbejdspladser, styrke bosætningen, forbedre rammevilkårene og understøtte generationsskiftet i landbruget m.v.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.